

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΝΩΣΕΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ (Π.Ο.Ε.Σ.)

Νόμιμα αναγνωρισμένη συνδικαλιστική Ομοσπονδία
με την υπ' αριθμ. 4/2019 διαταγή του Ειρηνοδικείου Λαυρίου,
καταχωρημένη στα βιβλία Ομοσπονδιών του Πρωτοδικείου Αθηνών
με αύξοντα αριθμό 860

ΠΡΟΣ :

Πίνακας Αποδεκτών

Αρ. πρωτ. 920/2025

Αθήνα, 13 Ιουνίου 2025

ΚΟΙΝ. :

ΘΕΜΑ: Διερεύνηση Συμβάντων και Έλλειψη Διαφάνειας

ΣΧΕΤ. :

- α. Υπ' αριθμ. πρωτ. 668/2023 έγγραφό μας
- β. Υπ' αριθμ. πρωτ. 1234/2023 έγγραφό μας
- γ. Υπ' αριθμ. πρωτ. 1505/2023 έγγραφό μας
- δ. Υπ' αριθμ. πρωτ. 308/2024 έγγραφό μας
- ε. Υπ' αριθμ. πρωτ. 365/2024 έγγραφό μας
- στ. Υπ' αριθμ. πρωτ. 509/2024 έγγραφό μας
- ζ. Υπ' αριθμ. πρωτ. 663/2024 έγγραφό μας
- η. Υπ' αριθμ. πρωτ. 045/2025 έγγραφό μας
- θ. Υπ' αριθμ. πρωτ. 351/2025 έγγραφό μας

Κύριε Υπουργέ.

Η Ομοσπονδία μας, όπως είμαστε βέβαιοι ότι γνωρίζετε καλά, είναι ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένη σε θέματα δικαιωμάτων και προστασίας της Υγείας των εργαζομένων, έχοντας ιδιαίτερα πλούσια δραστηριότητα στο συγκεκριμένο πεδίο, η οποία, μάλιστα, έχει αναγνωριστεί κατά το παρελθόν έως και από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, αλλά όχι από το ΥΠΕΘΑ το οποίο εξακολουθεί να κωφεύει εμφατικά. Σε αυτό το πλαίσιο έχουμε τονίσει κατ' επανάληψη ότι **το δικαίωμα στην ασφαλή εργασία είναι μείζον ανθρώπινο δικαίωμα**.

Κατ' επανάληψη έχουμε τεκμηριώσει τη θέση μας ότι ο εκάστοτε ΥΕΘΑ, ως ο κατά το νόμο εργοδότης για τους στρατιωτικούς, όχι μόνο αποφεύγει να ασχοληθεί με το ζήτημα αλλά, κατ' ουσίαν, επιτρέπει να συσκοτίζεται σκοπίμως κάθε σχετικό ζήτημα, αποφεύγοντας να δημοσιεύσει στοιχεία, που κατά τα λοιπά υποχρεούται να μοιράζεται, τόσο εκ του νόμου, όσο και εκ του εσωτερικού Προτύπου που το ίδιο το ΥΠΕΘΑ έχει θεσπίσει. Ωστόσο, ανά τακτά διαστήματα διαπιστώνουμε ενέργειες που δημιουργούν πολύ σοβαρές υπόνοιες ότι **η πρόθεση της Ηγεσίας είναι να μην διερευνώνται εις βάθος οι υποθέσεις και επιρρίπτει ευθύνες αλλού**.

Υπό αυτό το πρίσμα, κατά το τελευταίο χρονικό διάστημα έχουμε πληροφορηθεί με έκπληξη για την πάγια τοποθέτησή σας και μάλιστα σε αντίστοιχες απαντήσεις σας σε τρία ερωτήματα κοινοβουλευτικού ελέγχου της βουλευτού Αχαΐας με τη Νέα Αριστεράς, Σίας Αναγνωστοπούλου, ότι για το δυστύχημα στη Λιβύη ευθύνεται το Υπουργείου Εξωτερικών, αφήνοντας να εννοηθεί ότι για το ΥΠΕΘΑ δεν προκύπτουν ευθύνες και από την πλευρά του όλα σχεδιάστηκαν και εκτελέστηκαν σωστά («Η ανθρωπιστική αποστολή στη Λιβύη πραγματοποιήθηκε υπό τις κατευθύνσεις και τον

συντονισμό του Υπουργείου Εξωτερικών, το οποίο ήταν καθ' ύλην αρμόδιο για την υλοποίηση του μέρους της αποστολής στο έδαφος της Λιβύης.»).

Φυσικά, η λεπτομέρεια εδώ έγκειται στην επίσης πρόσφατη είδηση ότι για τις τυχόν ευθύνες του ΥΠΕΞ ο αρμόδιος εισαγγελέας έχει θέσει την υπόθεση στο αρχείο αφού προηγουμένως την είχε υποβιβάσει σε πλημμέλημα (Φεβρουάριος 2025). Το ακόμα πιο περίεργο είναι ότι μετά την ανωτέρω απάντησή σας, που ουσιαστικά θέτει τον αρμόδιο εισαγγελέα προ των ευθυνών του, **ακόμα δεν μας έχετε πληροφορήσει για τις ενέργειες του ΥΠΕΘΑ προκειμένου να βγει από αρχείο η δικογραφία της Λιβύης προκειμένου να εξεταστούν οι ευθύνες που εμμέσως πλην σαφώς επιρρίψατε.**

Δεν πρέπει, βεβαίως, να λησμονούμε ότι ως προς τη διερεύνηση του στρατοδικείου, όπως έχει επιβεβαιωθεί από τον τότε ΥΦΕΘΑ κατά τη συζήτηση της ολομέλειας της 17/2/25 οπότε και συζητήθηκε η σχετική επίκαιρη ερώτηση του κόμματος ΝΙΚΗ, «Για αυτή την υπόθεση εκδόθηκε πράξη αρχειοθέτησης του Εισαγγελέα του Στρατοδικείου Αθηνών». Αναφορικά με τη συνέχεια της διαδικασίας, η προκαταρκτική εξέταση διενεργείται ως «*συνέπεια της εγκλήσεως παθόντων*».

Σε κάθε περίπτωση, η συγκεκριμένη απάντησή σας ήταν η σταγόνα που ξεχείλισε το ποτήρι και εξόργισε συγγενείς των θυμάτων και των τραυματιών της εν λόγω αποστολής, οι οποίοι ήρθαν σε επικοινωνία μαζί μας και μας έθεσαν αμείλικτα ερωτήματα στα οποία βεβαίως εμείς δεν έχουμε τη δυνατότητα να δώσουμε απαντήσεις. Θεωρούμε, ωστόσο, ότι ως εργοδότης των θυμάτων των ΕΔ και υπεύθυνος για το προσωπικό που επιτρέψατε να σταλεί στο θάνατο, **έχετε και αρμοδιότητα και υποχρέωση να δώσετε απαντήσεις.** Σας μεταφέρουμε τα ερωτήματα, διανθισμένα με τη ανά περίπτωση αρθρογραφία:

α. Με ποια κριτήρια συστήθηκε η «ειδική ομάδα παροχής υγειονομικής υποστήριξης»; Διερευνήθηκαν οι αποκαλύψεις ότι, παρά το γεγονός ότι η αποστολή είχε χαρακτηριστεί ανθρωπιστική, οι συμμετοχές ήταν υποχρεωτικές και όχι εθελοντικές ως είθισται για τις εν λόγω αποστολές;
(Armynoise, «Ανοίγουν τα στόματα για Λιβύη: Η Εύη δεν πήγε εθελοντικά», 23/9/23)

β. Ισχύει ότι τα πάντα οργανώθηκαν με **προφορική εντολή** και δεν υπήρξε απόφαση ΚΥΣΕΑ, όπως προκύπτει από σχετική αρθρογραφία;
(Militaire, «Εγκλημα Λιβύης με 5 νεκρούς: Μήνυση πατέρα νεκρού καταδρομέα δίνει την ευκαιρία στη Δικαιοσύνη να δηλώσει επιτέλους ανεξάρτητη!», 17/2/2025)

γ. Ενώ έχει αποδειχθεί ότι το αρχικό αεροδρόμιο θα ήταν διαθέσιμο εντός ολίγου και εν τέλει φέρεται να μην διακόπηκε ποτέ η εναέρια κυκλοφορία, για ποιον λόγο **επελέγη στον αέρα** (κατά τη διάρκεια της επιχείρησης) η αλλαγή αεροδρομίου προσγείωσης;

(«*Ένα τελευταίο στοιχείο που προστίθεται στα κενά σχεδίασης και εκτέλεσης της επιχείρησης είναι η απόφαση να μετακινηθούν για σχεδόν 600 χιλιόμετρα από τη Βεγγάζη μέχρι την Ντέρνα οδικώς τα μέλη της ελληνικής αποστολής. Η απόφαση αυτή ελήφθη όταν το αεροδρόμιο της πόλης Μπαίντα (στο μέσον της απόστασης Βεγγάζης – Ντέρνα) κρίθηκε ακατάλληλο για την προσέγγιση C-130. Το ερώτημα είναι για ποιο λόγο ελήφθη η απόφαση για μετακίνηση οδικώς και όχι προσέγγιση της Ντέρνα από τα ανατολικά, ενδεχομένως και μέσω της φιλικής Αιγύπτου.*», Καθημερινή, «Δυστύχημα στην Λιβυή: Οι γκρίζες ζώνες της τραγωδίας», 25/9/23)

δ. Ποια ήταν από το ΓΕΕΘΑ η **εκτίμηση της απειλής** (risk management) και η τυχόν διαφοροποίησή της, στο πλαίσιο της αλλαγής προορισμού; Με ποια στοιχεία κρίθηκε ως ασφαλέστερη η μεγαλύτερη οδική διαδρομή; Σύμφωνα με αρθρογραφία, το ΓΕΕΘΑ φέρεται να διαπίστωσε **εκ των υστέρων** ότι οι οδικές μετακινήσεις στο συγκεκριμένο οδικό δίκτυο ήταν εξαιρετικά επικίνδυνες. Εξετάστηκε αυτή η παράμετρος από την ΕΔΕ; (Το Βήμα, «Λιβύη: Και η ΕΥΠ στις έρευνες για το δυστύχημα –“Λες και πήγαμε εκδρομή”», 19/9/23 και Καθημερινή, «Λιβύη: το σήμα κινδύνου που αγνοήθηκε», 20/11/23)

ε. Πως είναι δυνατόν **επί σχεδόν 6 ώρες να μην υφίστατο εικόνα για το συμβάν και την κατάσταση των μελών της ελληνικής αποστολής** όταν, αφενός υποτίθεται ότι ήταν διασφαλισμένη η επικοινωνία και, αφετέρου υφίστανται στοιχεία ότι ήδη από αρκετά νωρίς είχαν υπάρξει από τοπικά μέσα ειδήσεις που έδειχναν εικόνες του συμβάντος; Ποιος ευθύνεται για τις «αντικρουόμενες πληροφορίες» κατά το ίδιο διάστημα και την καθυστέρηση γνωστοποίησης των ονομάτων; Πως είναι δυνατόν να επιβεβαιώνεται η ύπαρξη πληροφοριών από σχετική αρθρογραφία και να φέρεται να μην εξετάστηκε η συγκεκριμένη πτυχή της υπόθεσης από την ΕΔΕ;

(«*Η «Κ» ήδη νωρίς το απόγευμα είχε την πληροφορία για το δυστύχημα, ωστόσο κανένας επίσημος δίαυλος επικοινωνίας με τα ΜΜΕ δεν ενεργοποιήθηκε, με αποτέλεσμα η ατμόσφαιρα να είναι εξαρχής συγκεχυμένη, ακόμη κι όταν ζητήθηκε από το ΓΕΕΘΑ να τεθεί σε ετοιμότητα C-27 και C-130 –μάλιστα μετασκευασμένο– προκειμένου να μπορεί να μεταφέρει τραυματίες. Στις 7 το απόγευμα της Κυριακής το ΓΕΕΘΑ εξέδωσε ανακοίνωση στην οποία τονιζόταν ότι «στελέχη έχουν υποστεί ελαφρούς τραυματισμούς». Την ίδια στιγμή, δημοσιογραφικοί οργανισμοί, όπως το Reuters ή το Al Arabiya, επικαλούνταν λιβυκές πηγές, οι οποίες μιλούσαν ανοιχτά για τέσσερις νεκρούς.*», Καθημερινή, «Λιβύη: Τα “γιατί” της μοιραίας αποστολής», 19/9/23)

στ. Για ποιον λόγο θεωρείται το ΥΠΕΞ μόνος υπεύθυνος φορέας όταν το ΓΕΕΘΑ σχεδίασε και εκτέλεσε την αερομεταφορά έστω κατόπιν άνωθεν διαταγής, με τρόπο που χαρακτηρίστηκε ικανοποιητικός και δίχως κενά ασφαλείας; **Στους πόσους νεκρούς και τραυματίες θα κρινόταν μη ικανοποιητικός** ο τρόπος σχεδιασμού και εκτέλεσης; Εξετάστηκε από την ΕΔΕ η τυχόν συμμετοχή του ΥΠΕΞ στον σχεδιασμό του επιχειρησιακού μέρους; Εξετάστηκε ο λόγος για τον οποίον στο πλαίσιο της ασφάλειας των μελών της αποστολής τα μέλη της ΔΕΠ ήταν άοπλα; (Καθημερινή, «Δυστύχημα στην Λιβυή: Οι γκρίζες ζώνες της τραγωδίας», 25/9/23)

ζ. Ευθύνεται το ΥΠΕΞ που για να υπάρξει ενημέρωση επί του συμβάντος, στέλεχος εκ των τραυματιών **επικοινωνήσε με στενό συγγενικό πρόσωπο** ζητώντας του να επικοινωνήσει περαιτέρω με το οικείο Κέντρο Επιχειρήσεων; Ισχύει ότι η ΔΕΠ ενημερώθηκε από τηλεφώνημα καταδρομέα μέσω κινητού τηλεφώνου Λίβυου, όπως έχει αποκαλύψει σχετική αρθρογραφία; Διερευνήθηκε αν οι επικοινωνίες ήταν επαρκείς και ασφαλείς ή εάν υπήρξε απώλειά τους και για ποιον λόγο; («*Ήταν αργά το βράδυ της Κυριακής και αφού το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας είχε εκδώσει την πρώτη επίσημη ανακοίνωση, στην οποία έκανε λόγο για στελέχη που έχουν τραυματιστεί ελαφρά, όταν ένας άνδρας, μέλος της 31ης Μοίρας Επιχειρήσεων Έρευνας Διάσωσης της πολεμικής αεροπορίας που ανήκει στη ΔΕΠ, κάλεσε από τηλέφωνο Λίβυου για να ενημερώσει ότι η κατάσταση δεν είναι καθόλου καλή.*», Hellas Journal, «Μαρτυρία για τις στιγμές φρίκης στη Λιβύη: “Όσοι είμασταν στις πίσω θέσεις σπάσαμε τα τζάμια με τις λαβές των μαχαιριών, με τα χέρια και τα πόδια”», 19/9/23»)

η. **Πόση ώρα μετά το συμβάν** έγινε η πρώτη επικοινωνία με οποιοδήποτε μέλος της ελληνικής αποστολής από πλευράς του ΥΠΕΘΑ και του ΓΕΕΘΑ; Διερευνήθηκαν εάν υπήρξε επαρκής συντονισμός ενεργειών στο πεδίο; («Το ΓΕΕΘΑ δικαιολογήθηκε, την επόμενη μέρα, γράφοντας «δεν λειτουργούσε στην περιοχή δίκτυο κινητής τηλεφωνίας και τα δορυφορικά τηλέφωνα που είχε μαζί της η ελληνική αποστολή καταστράφηκαν κατά την πυρκαγιά που ακολούθησε τη σύγκρουση των οχημάτων. Ότι δεν λειτουργούσαν τα κινητά απορρίπτεται αυτόματα από τα βίντεο που δείχνουν ντόπιους να μιλούν στα κινητά!», Documento, «Ερασιτεχνισμοί του αρχηγού ΓΕΕΘΑ Κ. Φλώρου πριν και μετά την τραγωδία στη Λιβύη (Photos & Video)», 18/9/23).

θ. Είναι αλήθεια ότι το πόρισμα της ΕΔΕ δεν ασχολείται καθόλου με το γεγονός ότι στα μέλη της ελληνικής αποστολής **δεν είχαν καμία εικόνα περί του επιχειρησιακού σχεδιασμού της αποστολής** κάτι που αποδεικνύεται και από την ανταλλαγή γραπτών μηνυμάτων που αποκαλύφθηκαν από δημοσιογραφικό άρθρο, και για ποιον λόγο φέρεται να έμεινε εκτός διερεύνησης αυτό το κρίσιμο για τη διερεύνηση πεδίο; Πως είναι δυνατόν να υπήρξε δημοσίευμα όπου δημοσιοποιούνται στοιχεία άγνοιας επί βασικών λεπτομερειών και αυτά να μην εντοπίστηκαν κατά τη διερεύνηση από τον διενεργούντα την ΕΔΕ; («Μέχρι και τώρα που μιλάω, δεν έχω γνώση καμίας διαταγής σχεδιασμού και εκτέλεσης της αποστολής... Όλα έχουν γίνει στο προφορικό και είναι έκδηλη σε εμένα η βιασύνη, η πρεμούρα το να προλάβουμε κάτι, η προχειρότητα, η ασάφεια, η επιπολαιότητα», Data Journalists, «Αποκάλυψη: “Με απόφαση Μητσοτάκη η αποστολή θανάτου στη Λιβύη”», 12/3/25).

ι. Ισχύει ότι δεν διερευνήθηκε το ενδεχόμενο που ήδη από τις πρώτες μέρες είχε αποκαλυφθεί δημοσιογραφικά, ότι **η καθυστέρηση και ο επικοινωνιακός σχεδιασμός σχετίστηκε με την παρουσία του πρωθυπουργού στη ΔΕΘ**; (ενδεικτικά, Σταύρος Λυγερός σε συνέντευξή του στο ραδιοσταθμό 98.4 καθώς και Εστία, «Ηξεραν για την τραγωδία της Λιβύης από τις 6 μμ αλλά το έκρυψαν λόγω ΔΕΘ», 24/9/23)

ια. Ισχύει ότι **δεν κλήθηκαν να καταθέσουν στην ΕΔΕ πρόσωπα με αποδεδειγμένη συμμετοχή** στον σχεδιασμό και την εκτέλεση (όπως ο τότε Α/ΓΕΕΘΑ ή ο τότε Διοικητής ΔΕΠ) και εάν ισχύει αυτό, πως μπορεί να θεωρηθεί πλήρες ένα τέτοιο πόρισμα; («Όλοι μάς δήλωναν τη λύπη τους για το συμβάν, ενώ ο Α/ΓΕΕΘΑ δήλωσε μπροστά στη σύζυγό μου ότι ζητά συγγνώμη για το μέρος της ευθύνης που του αναλογεί, ότι δεν προέβλεψε την πιθανότητα τροχαίου ατυχήματος (!) και ότι θα το λάβει υπόψη στην επόμενη αποστολή», Δημοκρατία, «Μαρτυρία-σοκ για την «αποστολή θανάτου» στη Λιβύη», 23/1/25 καθώς και «Άγριος καυγάς του στρατηγού Φλώρου με μάνα τραυματία στο Ναυτικό Νοσοκομείο», ieidiseis, 18/9/23)

ιβ. Θεωρείτε ότι στην τραγική κατάληξη της αποστολής οφείλεται η, κατά τις πρόσφατες δηλώσεις σας, μέχρι σήμερα **έλλειψη εκπαίδευσης σε πολεμικά τραύματα**;

ιγ. Θεωρείτε ότι το πόρισμα της ΕΔ, που μόνο ελάχιστα από όσα έχουν αποκαλυφθεί σε πλήθος τεκμηριωμένης αρθρογραφίας φέρεται να έχει εξετάσει και συμπεριλάβει, έχει προβεί σε ορθά συμπεράσματα και, εν γένει, κινείται προς την κατεύθυνση της διαφάνειας; Κι αν υποθέσουμε ότι τα στοιχεία προέκυψαν μετά, **για ποιον λόγο δεν ζητάτε συμπληρωματική διερεύνηση ή να εξέλθει η υπόθεση**

από το αρχείο;

Κύριε Υπουργέ.

Ως πολιτικός προϊστάμενος υπό τη θητεία του οποίου έλαβε χώρα η συγκεκριμένη τραγωδία, έχετε **θεσμική και ηθική υποχρέωση** να αποδώσετε Δικαιοσύνη προς τους γονείς που εξακολουθούν να αναζητούν απαντήσεις αισθανόμενοι μη δικαιωμένοι. Δεν αναφερόμαστε μόνο στους γονείς και τις οικογένειες των θυμάτων και των τραυματικών της Λιβύης: αναφερόμαστε σε όλες τις περιπτώσεις αυτοκτονιών, δυστυχημάτων, θανάτων από αιφνίδια καρδιολογικά νοσήματα, ατυχημάτων κλπ. Αναφερόμαστε ακόμα και στην περίπτωση των δύο οικογενειών των θυμάτων στο τραγικό δυστύχημα των Τεμπών, βεβαίως. Και μόνο το γεγονός ότι αρκετοί εξ αυτών εδώ και πολλούς μήνες απευθύνονται σε εμάς για βοήθεια, αποδεικνύει το μέγεθος του προβλήματος που η ίδια η Πολιτεία διαιωνίζει γιγαντώνοντάς το. **Η διαφάνεια και η απονομή Δικαιοσύνης δεν είναι θέματα επιλογής, είναι υποχρεώσεις κάθε Κράτους Δικαίου.** Οι στρατιωτικοί δεν μπορούν να συνεχίσουν να είναι οι αόρατοι, αναλώσιμοι άνθρωποι.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση ή πληροφορία.

Οι κ.κ. βουλευτές της Βουλής των Ελλήνων, προς τις οποίες/τους οποίους κοινοποιείται το παρόν, παρακαλούνται για την ανάδειξη του θέματος, δια του κοινοβουλευτικού ελέγχου.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

Ο Γεν. Γραμματέας

Μεθενίτης Δημήτριος
Υποπλοίαρχος (Ε)

Τσακαλάκης Διονύσιος
Συνταγματάρχης (ΜΧ)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

Αποδέκτες για ενέργεια

ΥΕΘΑ

Αποδέκτες για κοινοποίηση

Υπ. Δικαιοσύνης (υπόψιν κ.Υπουργού)

ΥΦΕΘΑ

κ.κ. Βουλευτές της ΒτΕ

Ανεξάρτητη Αρχή Επιθεώρησης Εργασίας

Α/ΓΕΕΘΑ, Α/ΓΕΣ, Α/ΓΕΝ, Α/ΓΕΑ

Αποδέκτες για πληροφορία

ΥΕΚΑ (υπόψιν κας Υπουργού)

ΕΥ-ΟSHA

ΕΛΙΝΥΑΕ

Π.Ο.Ε.Σ.

Πρωτοβάθμιες Ενώσεις Περιφερειακών Ενοτήτων Στρατιωτικών (για ενημέρωση των μελών τους)

Στρατιωτικοί Συντάκτες

Μ.Μ.Ε.